1. ✉ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ✉ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
3. ✉ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎210 6000031
www.en-dynamei.gr

Εν Δυνάμει ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ 17.10.2026

Θέμα Α

Α1. Στο απόσπασμα της συνέντευξης η Άντρεα Κίττα αναφέρεται στις θεωρίες συνωμοσίας. Υποστηρίζει ότι αυτές ήταν πάντα δημοφιλείς, όμως σήμερα το διαδίκτυο διευκολύνει την εξάπλωσή τους. Ερμηνεύουν τυχαία γεγονότα, προσανατολίζουν σε έναν συγκεκριμένο εχθρό και καθησυχάζουν τον άνθρωπο ότι εξουσιάζει τη ζωή του, ειδικά σε εποχές μεγάλων προβλημάτων. Ακόμα, τέτοιες θεωρίες αναπτύσσονται όταν δεν υπάρχει έγκυρη πληροφόρηση, ενώ οι αποδείξεις που τις αποδομούν θεωρούνται μέρος της συνωμοσίας. Τελικά, η καθηγήτρια υπογραμμίζει και την ψυχολογική ανάγκη του ανθρώπου για αυτεξούσιο και επιβεβαίωση, που συντηρεί τις θεωρίες συνωμοσίας.

Θέμα Β

Β1. α. Σωστό, **β.** Λάθος, **γ.** Σωστό, **δ.** Σωστό, **ε.** Λάθος.

Β2. Η Άντρεα Κίττα απορρίπτει τις θεωρίες συνωμοσίας και διαφωνεί με τις ερμηνείες που δίνουν στα γεγονότα οι συνωμοσιολόγοι. Ένα σχήμα λόγου που χρησιμοποιεί για να αποτυπώσει το σχόλιό της είναι **η μεταφορά απαντώντας στη 2η ερώτηση:** «Όταν οι άνθρωποι νιώθουν πως έχουν χάσει τον έλεγχο ή ότι απειλούνται, οι θεωρίες συνωμοσίας παρέχουν έναν βαθμό παρηγοριάς και ελέγχου». Με την επιλογή αυτή η γράφουσα δίνει έμφαση στη δύναμη που οι θεωρίες συνωμοσίας έχουν να εξυπηρετούν την ανάγκη των ανθρώπων να παρηγορηθούν, να αισθανθούν ότι ελέγχουν την κατάσταση, όταν νιώθουν πως απειλούνται ή ότι αδυνατούν να ελέγξουν τις εξελίξεις. Ο μεταφορικός λόγος αποτυπώνει παράλληλα και την αποδοκιμασία της Άντρεα Κίττα, που ειρωνεύεται όσους αρνούνται να παραδεχτούν την αλήθεια των γεγονότων και αναζητούν παρηγοριά σε θεωρίες συνωμοσίας. Ακόμα, εξυπηρετεί το επικοινωνιακό αποτέλεσμα, προσφέρει αμεσότητα και ζωντάνια στο κείμενο, ελκύοντας έτσι το ενδιαφέρον του αναγνώστη και γεννώντας του τον προβληματισμό για το ψυχολογικό υπόβαθρο που έχουν οι θεωρίες συνωμοσίας.

Ένα σημείο στίξης που χρησιμοποιεί για να αποτυπώσει το σχόλιό της είναι **τα αποσιωπητικά απαντώντας στην 3η ερώτηση:** «Εξάλλου, οι θεωρίες συνωμοσίας έχουν… ανοσία στα στοιχεία», με τα οποία ειρωνεύεται όσους πιστεύουν σε θεωρίες συνωμοσίας και καυτηριάζει την άρνησή τους να δεχτούν αποδεικτικά στοιχεία που καταρρίπτουν τις θεωρίες αυτές, θεωρώντας τα μέρος της συνωμοσίας. Έτσι, αποτυπώνει τη θέση της, δίνει στον λόγο ζωντάνια και παραστατικότητα, ελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον προβληματίζει για τον τρόπο που αντιδρούν όσοι πιστεύουν σε θεωρίες συνομωσίας.

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΜΕ ΚΟΚΚΙΝΗ ΓΡΑΦΗ ΟΛΑ ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΡΕΑ ΚΙΤΤΑ

Γιατί είναι τόσο δημοφιλείς;
Ένα πράγμα που προσφέρουν οι θεωρίες συνωμοσίας είναι μια «εξήγηση» για γεγονότα που διαφορετικά θα ήταν τυχαία. Είναι δημοφιλείς επειδή μας δίνουν κάποιον να κατηγορήσουμε - εάν έχουμε έναν κοινό εχθρό στον οποίο μπορούμε να εστιάσουμε, αντί για κάτι πιο «άυλο», όπως ένας ιός, αυτό μας δίνει μια ψευδαίσθηση ελέγχου. Οι άνθρωποι που απειλούνται αναζητούν «ευνόητες εξηγήσεις». Σκεφτείτε τις θεωρίες συνωμοσίας για τον κορονοϊό. Η εναλλακτική στις θεωρίες συνωμοσίες που κυκλοφόρησαν την εποχή της πανδημίας είναι να αποδεχτείς πως... καμιά φορά συμβαίνουν κακά πράγματα. Αυτό είναι κάτι που πολλοί δυσκολεύονται να αποδεχτούν. Όταν οι άνθρωποι νιώθουν πως έχουν χάσει τον έλεγχο ή ότι απειλούνται, οι θεωρίες συνωμοσίας παρέχουν έναν βαθμό παρηγοριάς και ελέγχου. Γι' αυτό και οι θεωρίες συνωμοσίας ανθίζουν σε καιρούς προβλημάτων.

Τι είναι αυτό που τις κάνει τόσο ανθεκτικές;
Όταν υπάρχει έλλειψη πληροφορίας (όπως η έλλειψη αξιόπιστης πληροφόρησης σχετικά με την προέλευση του Covid-19) εμφανίζονται θεωρίες συνωμοσίας για να καλύψουν το κενό. Εξάλλου, οι θεωρίες συνωμοσίας έχουν… ανοσία στα στοιχεία. Γεγονότα ή επιχειρήματα τα οποία καταρρίπτουν μια θεωρία συνωμοσίας θεωρούνται μέρος της συνωμοσίας. Υπό αυτή την έννοια, οι θεωρίες συνωμοσίας είναι «αυτοσφραγιζόμενες» και πολύ δύσκολο να γκρεμιστούν. Εξάλλου, ψυχολογικές έρευνες υποδεικνύουν πως οι άνθρωποι έλκονται από θεωρίες συνωμοσίας για να ικανοποιήσουν ψυχολογικές τους ανάγκες, όπως η ανάγκη για γνώση και βεβαιότητα, η ανάγκη για έλεγχο και αυτονομία και η ανάγκη για αυτοεκτίμηση.

Β3. α) Η σύνταξη είναι ενεργητική και στην παθητική θα γίνει ως εξής: «Εξάλλου, από ψυχολογικές έρευνες υποδεικνύεται πως οι άνθρωποι έλκονται από τις θεωρίες συνωμοσίας, για να ικανοποιηθούν ψυχολογικές τους ανάγκες». Στην παθητική φωνή ο λόγος είναι σύνθετος, περίπλοκος, ενώ το ύφος απρόσωπο, τυπικό και αποστασιοποιημένο. Δίνεται έμφαση στην ενέργεια (που φανερώνει πάντα το ρήμα στον λόγο), δηλαδή στην προκειμένη περίπτωση δίνεται έμφαση στο ότι από τις έρευνες προκύπτει ότι η έλξη των ανθρώπων προς τις θεωρίες συνωμοσίας ερμηνεύεται από την ανάγκη κάλυψης ψυχολογικών αναγκών.

Β3. β) Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 2 ο καθηγητής επιδιώκει να πληροφορήσει τους αναγνώστες για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης. Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποιεί διάφορες γλωσσικές επιλογές. Αρχικά, στο χωρίο «Το εκπαιδευτικό σύστημα… συνέχεια » προτιμά **το γ' ενικό ρηματικό πρόσωπο,** δίνοντας στον λόγο του σοβαρότητα, επισημότητα και καθολική αποδοχή, καθώς αποτυπώνει με αντικειμενικό τρόπο ότι η εκπαίδευση πρέπει να προσαρμοστεί στη σημερινή εποχή, ώστε οι μαθητές να προετοιμάζονται για έναν κόσμο που συνέχεια αλλάζει, με σκοπό να πείσει τους αναγνώστες για το ζήτημα αυτό. Στη συνέχεια, στο χωρίο «Τα βασικά στοιχεία…η σύνθεση» ο καθηγητής επιλέγει **τα ονοματικά σύνολα:** «η ικανότητα για κριτική σκέψη, η συγκέντρωση πληροφοριών από πολλαπλές πηγές, η αξιολόγηση των πηγών, η σύνθεση», με σκοπό να κάνει το ύφος του σοβαρό, επίσημο, αντικειμενικό και να τονίσει το αποτέλεσμα της ενέργειας που δηλώνουν οι αρετές που αναφέρει, ώστε να δώσει έναν γενικό

και διαχρονικό χαρακτήρα σε αυτές και να πείσει τους αναγνώστες ότι η κριτική σκέψη, η συγκέντρωση πληροφοριών από πολλαπλές πηγές, η αξιολόγηση των πηγών, η σύνθεση πρέπει να αποτελούν βασικά στοιχεία της εκπαίδευσης.

Άλλοι γλωσσικοί δείκτες:

Οριστική έγκλιση: Η φαντασία, η πρωτότυπη και δημιουργική σκέψη, η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων αποδεικνύονται σήμερα πιο σημαντικές από τις συστηματικές «γνώσεις».

Παθητική φωνή : να προσαρμοστεί, να προετοιμάζονται, αποδεικνύονται σήμερα.

Υποτακτική υποχρέωσης: πρέπει να προσαρμοστεί, πρέπει να προετοιμάζονται, πρέπει να αποκομίζει, η μάθηση να εστιάζει, πρέπει να μπορούμε.

Σημείωση: Η παράγραφος αναπτύσσεται με αιτιολόγηση. Ο καθηγητής απαντά στις λεπτομέρειες-σχόλια στο πώς, με ποιον τρόπο «οι μαθητές πρέπει να προετοιμάζονται για έναν κόσμο που συνέχεια αλλάζει», **αλλά η αιτιολόγηση δεν είναι γλωσσικός δείκτης.**

Θέμα Γ

Γ1. Πώς αντιλαμβάνονται οι άνθρωποι την ευτυχία στο **Κείμενο 3;** Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας, αναφερόμενοι σε τρεις (3) κειμενικούς δείκτες του ποιήματος. Πώς αντιλαμβάνεστε εσείς την ευτυχία στην προσωπική σας ζωή; (150-200 λέξεις)

Στο κείμενο 3 οι άνθρωποι βιώνουν μια ψευδαίσθηση ευτυχίας και όχι την πραγματική ευτυχία. Ακόμα και όταν η ψευδαίσθηση διαλύεται και η αλήθεια αποκαλύπτεται, οι άνθρωποι νοσταλγούν την ψευδαίσθηση αυτή και αδυνατούν να αποδεχτούν την πραγματικότητα. Αρχικά, **ο τίτλος του ποιήματος** αποδίδει την εικονική πραγματικότητα που βιώνουν οι άνθρωποι. **Η μεταφορά** «η αχλή της ευτυχίας» αποδίδει πολύ παραστατικά την ομίχλη, την αυταπάτη που ζουν οι άνθρωποι, την ομίχλη που εκείνοι αντιλαμβάνονται ως ευτυχία. Ακόμα, στην 1η στροφή, **η οπτική μεταφορική εικόνα** του ανέμου που σκορπίζει την αχλή, αποτυπώνει με θεατρικό και ζωηρό τρόπο ότι το πέπλο της ομίχλης κάλυπτε την πραγματικότητα, επέτρεπε στους ανθρώπους να ζουν με παραισθήσεις και να βλέπουν την πραγματικότητα θαμπά, άρα να αγνοούν την ευτυχία και να ζουν με την αυταπάτη της ευτυχίας. Στη 2η στροφή, κυριαρχεί **το σχήμα της αντίθεσης.** Η αλήθεια αποκαλύπτεται, αλλά οι άνθρωποι εξακολουθούν να νοσταλγούν την αχλή, την παραίσθηση της πραγματικότητας, που τους γεννούσε ευτυχία. Η αντίθεση μάλιστα υπονοεί ότι η ομίχλη εξασφαλίζει μια πλασματική ευτυχία, ενώ η αλήθεια που ξεγυμνώνει τα πάντα φέρνει δυστυχία.

Κατά τη γνώμη μου, η ευτυχία ως κατάσταση είναι δύσκολο να κατακτηθεί, ίσως και ανέφικτο. Αυτό που θεωρώ ευτυχία στην προσωπική μου ζωή είναι αυτό που με ολοκληρώνει, που μου προσφέρει πληρότητα και αίσθημα ικανοποίησης. Είναι η αγάπη μου για τους δικούς μου ανθρώπους, ο ψυχικός και συναισθηματικός δεσμός μαζί τους. Είναι όμως και η αναζήτηση της γνώσης, η απόκτηση ερεθισμάτων και εμπειριών, που με ωριμάζουν και με εξελίσσουν.

Θέμα Δ

Δ1. Στηριζόμενοι στις ιδέες των **Κειμένων αναφοράς 1 και 2,** σε ένα άρθρο 350-400 λέξεων που θα αναρτηθεί στη σχολική εφημερίδα να εξηγήσετε:
α) για ποιους λόγους, κατά τη γνώμη σας, αυξάνεται στην εποχή μας η πίστη των ανθρώπων σε θεωρίες συνωμοσίας και
β) τα εφόδια που πρέπει να διαθέτει η νέα γενιά για να αντιστέκεται σε αυτές.

ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΦΩΝΗΣΗ

Ο μαθητής αναρτά ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα. Ο τίτλος είναι απαραίτητος και το ύφος είναι ημιεπίσημο. Αξιοποιεί δημιουργικά τα Κείμενα αναφοράς 1 και 2 και
α) εξηγεί τους λόγους που στην εποχή μας αυξάνεται η πίστη των ανθρώπων σε θεωρίες συνωμοσίας, δηλαδή τα αίτια που οδηγούν τους ανθρώπους να πιστεύουν σε θεωρίες συνωμοσίας και
β) παρουσιάζει εκείνα τα εφόδια (αρετές, γνωρίσματα, χαρακτηριστικά) που πρέπει να διαθέτουν οι νέοι για να αντιστέκονται σε αυτές.

Ο πρόλογος μπορεί να οργανωθεί στη βάση της αντίθεσης:

«Αντίσταση στη συνωμοσιολογία»

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από πρωτοφανή έκρηξη στη διάδοση της πληροφορίας και της γνώσης, ορισμένες φορές, όμως, αυτό αντί να φέρνει τον άνθρωπο πιο κοντά στην αλήθεια, τον οδηγεί στην παραπληροφόρηση και τον υποδουλώνει σε θεωρίες συνομωσίες. Με αφορμή την παρατήρηση αυτή, στο άρθρο θα παρουσιαστούν οι παράγοντες που ερμηνεύουν την πίστη του ανθρώπου σε θεωρίες συνομωσίας και τα εφόδια που πρέπει να διαθέτουμε ειδικά οι νέοι για να αντιστεκόμαστε σε αυτές.

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Για το Α' ζητούμενο προσφέρεται το γ' ενικό/πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο. Αξιοποιώντας και τις ιδέες του **Κειμένου 1** τα αίτια μπορούν να αναζητηθούν:

- Στη ραγδαία ανάπτυξη του διαδικτύου, καθώς από τις ιστοσελίδες και τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης οι συνωμοσιολόγοι μπορούν να εξαπλώνουν τις θεωρίες τους ταχύτερα και ευρύτερα από ό,τι παλιά.
- Στην πολυπλοκότητα του κόσμου, τα πολλά και δυσεπίλυτα προβλήματα, που ο άνθρωπος αδυνατεί να ερμηνεύσει και γι' αυτό έχει ανάγκη να δώσει στον εαυτό του μια εξήγηση για όσα συμβαίνουν.
- Στο χαμηλό μορφωτικό επίπεδο ορισμένων κοινωνικών ομάδων, που αδυνατούν να κρίνουν, να αξιολογήσουν και ερμηνεύσουν λογικά τη ζωή και τις εξελίξεις και δίνουν εύκολα πίστη σε ιδεοληψίες, φήμες, κατασκευασμένες ειδήσεις κτλ.
- Στην ψυχολογική ανάγκη του ανθρώπου να εξηγήσει απλά τα γεγονότα, να αισθανθεί ότι ελέγχει τη ζωή και τις εξελίξεις. Όταν οι άνθρωποι νιώθουν πως έχουν χάσει τον έλεγχο ή ότι

απειλούνται, οι θεωρίες συνωμοσίας παρέχουν έναν βαθμό παρηγοριάς και ελέγχου.

- Στην ανάγκη αυτοεπιβεβαίωσης του ανθρώπου ότι κατέχει την αλήθεια. Οι θεωρίες συνωμοσίας έλκουν τους ανθρώπους, για να ικανοποιήσουν ψυχολογικές τους ανάγκες, όπως η ανάγκη για γνώση και βεβαιότητα, η ανάγκη για έλεγχο και αυτονομία και η ανάγκη για αυτοεκτίμηση.
- Στην πολιτική-ιδεολογική ταυτότητα ορισμένων κοινωνικών ομάδων, που σκόπιμα διασπείρουν θεωρίες συνομωσίας, επιδιώκοντας την προπαγάνδα, την πλύση εγκεφάλου των μαζών κτλ.

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Ο μαθητής μπορεί να γράψει σε γ' πρόσωπο αλλά και σε α' πληθυντικό, αναφερόμενος στους νέους. Αξιοποιώντας και τις ιδέες του **Κειμένου 2,** τα εφόδια αφορούν την πνευματική και ηθική καλλιέργεια του ανθρώπου και παραπέμπουν στην παιδεία και την εκπαίδευση που αναλαμβάνουν να τα καλλιεργήσουν στους νέους (βλ. και κόκκινο βιβλίο, σελ. 333):

- Πνευματική καλλιέργεια, σφαιρική γνώση, ενημέρωση και διαρκής αναζήτηση της αλήθειας, αυτομόρφωση από πολλές και διαφορετικές πηγές ενημέρωσης/γνώσης.
- Ορθολογισμός, στέρεη λογική-μαθηματική σκέψη, στήριξη στον επιστημονικό λόγο και επαφή με τα αγαθά του κλασικού πολιτισμού, τα γράμματα, τις τέχνες, τη φιλοσοφία. Παιδεία σφαιρική, πολυδιάστατη.
- Κριτική ικανότητα, προβληματισμός, ικανότητα επεξεργασίας και αξιολόγησης πηγών, πληροφοριών, γνώσεων, ικανότητα σύνθεσης, φαντασία, δημιουργική σκέψη, πρωτοτυπία, έξω από τα καθιερωμένα σχήματα.
- Ικανότητα για ουσιαστικό και γόνιμο διάλογο, για δημιουργική αντιπαράθεση ιδεών, για διαφωνία και αντίλογο.
- Δημοκρατικό και φιλελεύθερο πνεύμα, διαλλακτικότητα, σεβασμός, αποδοχή του διαφορετικού, χωρίς ρατσιστικά στερεότυπα και προκαταλήψεις, διάθεση για μετακίνηση από τη «ζώνη άνεσης» και για υιοθέτηση νέων ιδεών, αντιλήψεων κτλ., αποφυγή δογματισμού, φανατισμού, μισαλλοδοξίας για ό,τι δεν είναι οικείο.
- Ψυχικό θάρρος, γενναιότητα, επιμονή, αποφασιστικότητα, ευελιξία και προσαρμοστικότητα στη διάδραση με διαφορετικά περιβάλλοντα.